

Maandblad voor Vermogensrecht

ZEVENTIENDE JAARGANG
JULI/AUGUSTUS 2007
NR. 7/8

Themanummer 'Het Weens Koopverdrag'

- De CISG en de CECIC: als broer en zus** 134
Prof. mr. R.E. van Esch
In dit artikel wordt ingegaan op de relatie tussen het Verdrag betreffende het gebruik van elektronische communicaties in internationale overeenkomsten (CECIC) en het Weens Koopverdrag (CISG).
- De gewoonten en handelsgebruiken in het Weens Koopverdrag: bron van contractuele verplichting** 138
D.D. Deforche
Deze bijdrage dient als korte leidraad voor de rechtspracticus en handelt over het nut, de invloed en de bindende kracht van de gewoonte en handelwijze als contractuele verplichting in het Weens Koopverdrag.
- De plaats van het vervoer in het Weens Koopverdrag** 142
Prof. mr. K.F. Haak
Afspraken over vervoer beïnvloeden onder andere de plaats van aflevering en risico-overgang. Een complicerende factor daarbij is dat de door het verdrag gebruikte definities verschillen van de gangbare terminologie. In deze bijdrage wordt aangegeven hoe de verschillende systemen binnen het Weens Koopverdrag moeten worden ingepast.
- Weens Koopverdrag: succes of mislukking?** 146
Prof. mr. E.H. Hondius
Op 1 januari 2008 is het twintig jaar geleden dat het Weens Koopverdrag in werking trad. Kan het verdrag als een succes worden aangemerkt?
- De aanvulling van leemten in het Weens Koopverdrag** 150
Dr. N. Kornet LL.B(Hons) LL.M
Leemten in het Koopverdrag vormen een bedreiging voor de verwezenlijking van eenvormig recht inzake internationale koopovereenkomsten. In deze bijdrage staat dan ook de behandeling van leemten in het verdrag centraal.
- De aansprakelijkheid van de verkoper in de CISG voor het in acht nemen van buitenlandse regelgeving** 156
Mr. S.A. Kruisinga
Het Weens Koopverdrag (de CISG) bepaalt niet expliciet of een verkoper bij een internationale koopovereenkomst gehouden is ervoor te zorgen dat de zaken die hij aflevert, voldoen aan de (publiekrechtelijke) regelgeving in het land van de koper of in het land van bestemming. In dit artikel komt de Nederlandse en buitenlandse rechtspraak aan de orde die over dit onderwerp is gewezen op basis van de CISG.
- Weens Koopverdrag stuurt in het geval van niet-nakoming sterk aan op de remedie schadevergoeding** 160
Mr. G.J.P. de Vries
Een koper die naar aanleiding van de non-conformiteit van de door de verkoper geleverde zaken een remedie wil inroepen, zal op grond van het Weens Koopverdrag slechts zelden aanspraak kunnen maken op vervanging van deze zaken of op ontbinding van de koop en is aangewezen op een schadevergoedingsaanspraak.
- Het Weens Koopverdrag en de toepasselijkheid van algemene voorwaarden** 163
Mr. T.H.M. van Wechem
Toepasselijkheid van algemene voorwaarden onder de vigeur van het Weens Koopverdrag roept veel vragen op. Valt dit onderwerp wel onder de reikwijdte van de verdragsbepalingen? Welke bepalingen zijn hierop dan van toepassing? Dient er specifieke betekenis te worden toegekend aan de in de algemene voorwaarden uitgebrachte rechtskeuzes? Deze en andere vragen zullen in deze bijdrage aan bod komen.
- Goederenrecht en het Weens Koopverdrag** 169
Mr. J.A. van der Weide
Bespreking van de raakvlakken en scheidslijnen tussen vragen van internationaal goederenrecht en het Weens Koopverdrag met bijzondere aandacht voor het internationaal eigendomsvoorbehoud en de ontbinding.

De gewoonten en handelsgebruiken in het Weens Koopverdrag: bron van contractuele verplichting

De internationale koop is niet meer weg te denken uit de hedendaagse internationale context die getypeerd wordt door mondialisering en globalisering. Binnen deze internationale context dienden de ontwerpers van het Weens Koopverdrag¹ (hierna: WK) een evenwicht te vinden tussen enerzijds het feit dat de hedendaagse commerciële transacties vaak zeer complex zijn en anderzijds het feit dat de efficiëntie en winst van de transacties voor de onderneming in grote mate afhankelijk zijn van de snelheid en van het volume waarmee de goederen kunnen worden geleverd/verkocht. Daardoor wordt de koop vaak zeer snel afgesloten en hebben de partijen weinig tijd om alle modaliteiten en hypothesen te bespreken en uit te werken. Om die reden werd er doorheen het verdrag een 'speciale bindende invulling' gegeven aan de gewoonten en handelsgebruiken.

De gewoonten en handelsgebruiken onder het Weens Koopverdrag dienen dan ook enerzijds om de lacunes in het contract op te vullen en dragen anderzijds bij tot het interpreteren van die contractbepalingen. De gewoonten en handelsgebruiken hebben dus een dubbele functie: een normatieve en een interpretatieve functie.² Belangrijk hierbij te vermelden is dat de verdragsbepalingen een autonome interpretatie krijgen, die losstaat van enig nationaal rechtssysteem. Deze bijdrage zal zich echter beperken tot het beschrijven van de normatieve functie van de gewoonten en handelsgebruiken, zoals bepaald is in art. 9 WK.

Art. 9 WK

Art. 9 WK stelt het volgende:

1. De partijen zijn gebonden door elke gewoonte waarmee zij hebben ingestemd en door alle handelswijzen die tussen hen gebruikelijk zijn.
2. Tenzij anders is overeengekomen, worden de partijen geacht op hun overeenkomst of de totstandkoming hiervan stilzwijgend toepasselijk te hebben verklaard een gewoonte waarmee zij bekend waren of behoorden te zijn en die in de internationale handel op grote schaal bekend is aan, en regelmatig wordt nageleefd door partijen bij overeenkomsten van dezelfde soort in de desbetreffende handelsbranche.

1. Verdrag van de Verenigde Naties inzake internationale koopovereenkomsten betreffende roerende zaken (Wenen 11 april 1980).
2. S. Bainbridge, Trade Usages in International Sales of Goods: An Analysis of the 1964 and 1980 Sales Convention, 24 Virginia Journal of International Law 619 (1983-84).

Aldus bestaat het geheel van de verkoopverplichtingen tussen de partijen enerzijds uit specifieke contractuele bepalingen die partijen zijn overeengekomen en anderzijds uit de gewoonten en handelsgebruiken die tussen hen gelden.

De theoretische basis voor art. 9 WK

Bij de totstandkoming van het Weens Koopverdrag hebben de ontwerpers in art. 9 WK de twee toen gangbare 'tegenstrijdige' theorieën – namelijk de subjectieve en de objectieve – trachten te verzoenen. Vooreerst heb je art. 9.1 WK dat eerder een veruitwendiging van de subjectieve theorie is, die stelt dat de gewoonten enkel van toepassing zijn indien de partijen met deze specifieke gewoonten (impliciet) hebben ingestemd. De gewoonten zijn door de partijen gekend en worden gezien als integraal deel uitmakend van de overeenkomst.³

Daartegenover staat de objectieve theorie die gebaseerd is op de idee dat gewoonten toepasselijk zijn wanneer zij een wettelijke norm vertegenwoordigen, en die men terugvindt in art. 9.2 WK.⁴ De toepassing van die gewoonten in een overeenkomst is onafhankelijk van de intenties van de partijen, maar vloeit voort uit de bindende kracht van de gewoonte *an sich*. Bijgevolg is het dus – tenminste theoretisch – mogelijk dat er gewoonten zijn die partijen binden, terwijl ze niet door beide partijen gekend zijn, maar die in de handelsbranche op grote schaal bekend zijn en worden nageleefd. Bij het redigeren van art. 9.2 WK heeft men een compromis gezocht tussen enerzijds de objectieve en anderzijds de subjectieve theorie. Verscheidene auteurs stellen echter, dat de voorwaarden zoals gesteld in art. 9.2 WK overwegend objectief van karakter zijn.⁵ Daardoor hebben deze gewoonten door middel van een impliciete overeenkomst een grote invloed op de relatie tussen de partijen, daar deze gewoonten integraal deel uitmaken van de overeenkomst. De verzoening van beide theorieën vindt men tevens terug in de hiërarchie der normen van het Weens Koopverdrag.

Hiërarchie der normen

In het Weens Koopverdrag staat niet expliciet vermeld welke bepalingen er primeren in geval van een conflict tussen een gewoonte en een bepaling uit het verdrag. In het verdrag zijn gewoonten en handelsgebruiken immers verheven tot een bron van contractuele verplichtingen die even belangrijk zijn als de bedingen die partijen uitdrukkelijk met elkaar overeenkwamen. Desgevallend is het aan de rechter om te bepalen welke bepaling primeert.

Vooreerst kan – in principe – geen enkele bepaling van het Weens Koopverdrag door de nationale rechter worden aanvaard wanneer deze indruist tegen de internationale

3. P.X. Bout, Trade Usages: Article 9 of the Convention on Contracts for the International Sale of Goods (1998), p. 1, te raadplegen op <http://cisgw3.law.pace.edu/cisg/biblio/bout.html>.
4. Ch. Pamboukis, The Concept of Usages in the United Nations Convention on the International Sales of Goods, Journal of Law and Commerce (2005-06), p. 108.
5. Bout 1998, p. 2.

openbare orde van dat desbetreffende land.⁶ Vervolgens stelt de meerderheid van de rechtspraak dat een overeengekomen gewoonte of handelsgebruik of een – op grote schaal gekende en – regelmatig nageleefde gewoonte primeert op enige afwijkende bepaling van het verdrag.⁷ Dit maakt dat de vroegere handelsgebruiken tussen partijen, de bepalingen van het verdrag terzijde kunnen schuiven – ook al hadden de partijen niet deze bedoeling.⁸ Volgens een recent arrest van het Antwerpse Hof van Beroep dient men – aangezien de overeenkomst in de hiërarchie der normen aan de rechtsregels van het verdrag voorafgaat – slechts rekening te houden met gewoonten en handelsgebruiken in de mate dat de overeenkomst daaromtrent geen duidelijke bepaling bevat.^{9,10} Wanneer een handelwijze die tussen de beide partijen is gevestigd in conflict komt met een gewoonte – in de zin van art. 9.1 WK – die tussen de partijen is overeengekomen, dan zal deze gewoonte primeren.¹¹

De meerderheid van de rechtsleer leidt de volgende hiërarchie af uit de rechtspraak:

1. de internationale dwingende bepalingen van het desgevallend nationale recht;
2. gewoonten en handelsgebruiken die expliciet of impliciet zijn vermeld – of uitgesloten – in het contract dat of de handelsgebruiken die door beide partijen zijn overeengekomen (art. 9.1 WK);
3. gewoonten die de partijen impliciet toepasselijk hebben gemaakt op hun contract (art. 9.2 WK);
4. de bepalingen van het Weens Koopverdrag;
5. de algemene principes van het Weens Koopverdrag;¹²
6. de nationale privaatrechtelijke regels van het forum.¹³

Deze hiërarchie illustreert zeer sterk het belang dat de verdragsstaten via het Weens Koopverdrag aan de gewoonten en handelsgebruiken hechten. Merk op dat partijen kunnen bedingen om art. 9 WK uit te sluiten in hun overeenkomst.¹⁴

Handelwijzen

Zoals gesteld in art. 9.1 WK, zijn de partijen gebonden door alle handelsgebruiken die tussen hen gebruikelijk zijn (i.e. de subjectieve theorie). Opnieuw geeft het Weens Koopverdrag geen definitie voor de handelsgebruiken. Dit zijn de handelingen die koper en verkoper voorafgaandelijk¹⁵ ten aanzien van elkaar stellen met als gevolg dat dit tussen beide partijen de verwachting¹⁶ schept dat deze handelingen zullen worden voortgezet. Er is meer nodig dan het louter herhalen van een bepaalde handeling.¹⁷ Zo is het noodzakelijk dat deze handeling met een zekere frequentie voorkomt en dit voor een bepaalde duur. Het Oostenrijkse hoogste rechtscollege ging hierin zeer ver en bepaalde dat de opvattingen en verwachtingen die een partij had tijdens de onderhandelingen van de overeenkomst (i.e. de precontractuele fase) – en die niet waren neergeschreven in de overeenkomst – als bindende ‘handelwijze’ kunnen worden gezien op grond van art. 9.1 WK.¹⁸ W. Posch en U. Terlitzta voegen hier echter aan toe dat het voor de andere partij uit de omstandigheden van de onderhandelingen duidelijk moet blijken dat zijn partner slechts bereid is tot het sluiten van de overeenkomst mits voldaan is aan die specifieke opvattingen en verwachtingen.¹⁹

Deze handelsgebruiken worden geacht ook in de toekomst te worden nageleefd. De handelsgebruiken kunnen dan ook slechts eenzijdig beëindigd worden voor de toekomst, voor zover de partijen niet het tegendeel bedingen of duidelijk maken dat de vroegere handelsgebruiken niet meer zullen gelden voor de nieuwe overeenkomst.²⁰ Het is mogelijk om een handelwijze te beëindigen door een wijziging van de oorspronkelijke relatie. Let wel dat een eenzijdige beëindiging van de overeenkomst enkel gevolgen heeft ten aanzien van toekomstige overeenkomsten – voor de huidige contracten is hiervoor een overeenkomst tussen de partijen noodzakelijk.²¹

Het is dan ook de partij die het handelsgebruik inroept die de bewijslast draagt. Art. 8 en 9 WK laten zo goed als alle middelen van bewijs toe. De vraag wat juist een handelsgebruik uitmaakt voor de partijen is al veelvuldig beantwoord in de rechtspraak.²²

6. Zie voor uitgebreid commentaar: K. Van Nuffel, Het Koopverdrag en dwingend internationaal recht, *Jura Falconis*, nr. 1, 1998-1999.
7. Oberster Gerichtshof 21 maart 2000, te raadplegen op <www.cisg-online.ch>, nr. 641; Ook in die zin: Kh. Brussel 24 maart 2004, T.B.H. 2005, p. 781 m.nt. K. OX.
8. H. Van Houtte, Het Koopverdrag van het Belgisch recht, T.B.H. 1998, nr. 14, p. 348.
9. Antwerpen, 24 april 2006, te raadplegen op <www.law.kuleuven.ac.be/ipr/eng/cases/2006-04-24%20Antwerpen.html>.
10. Ook in die zin: Ferrari/Fletcher/Brand, *The Draft Digest and Beyond*, p. 199; contra evenwel: (1) Ch. Pamboukis, p. 108; (2) Bonell in Bianca and Bonell, ‘Commentary on the International Sales Law, The Vienna Sales Convention (1987) Art. 9 Nr. 2.2.
11. F. Ferrari, What Sources of Law Contracts for International Sales of Goods? Why One Has to Look Beyond the CISG, *International Review of Law and Economics* (September 2005), p. 322.
12. Conform art. 7.1 WK.
13. Conform art. 7.2 WK.
14. Idem.

15. OGH 6 december 1996, te raadplegen op <www.cisg-online.ch>, nr. 224.
16. LG Frankenthal, 17 april 1997, te raadplegen op <www.cisg-online.ch>, nr. 479.
17. ZGer Basel-Stadt, 3 december 1997, te raadplegen op <www.cisg-online.ch>, nr. 346.
18. Austrian Supreme Court 6 februari 1996, 69, *Sammlung zivilrechtlicher Entscheidungen*, nr. 26.
19. W. Posch and U. Terlitzta, *The CISG before Austrian Courts*, in: F. Ferrari (ed.), *Quo vadis CISG? Celebrating the 25th anniversary of the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods*, p. 273.
20. H. Van Houtte, Algemene bepalingen en interpretatie, in: H. Van Houtte, J. Erauw & P. Wautelet (red.), *Het Weens Koopverdrag*, Antwerpen: Intersentia 1997, p. 64, nr. 2.18.
21. P. Schlechtriem & I. Schwenzer, *Commentary on the UN Convention on International Sale of Goods (CISG)*, 2nd ed., p. 145, nr. 9.
22. See Pamboukis 2005-06, p.111 e.v.

Gewoonten

In art. 9 WK wordt er een onderscheid gemaakt tussen enerzijds de gewoonten waarmee de partijen expliciet of impliciet hebben ingestemd (conform art. 9.1 WK) en anderzijds de gewoonten waarover zij geen akkoord hebben bereikt (conform art. 9.2 WK).

Art. 9.1 WK is eigenlijk de veruitwendiging van de contractsvrijheid verwoord in art. 6 jo. art. 8 WK. Dit maakt dat de partijen alle gewoonten bindend kunnen maken – uitgezonderd de gewoonten die ingaan tegen de (internationale) openbare orde.²³ Veelal zetten de partijen in de overeenkomst een verwijzing naar de INCOTERMS (FOB, FIB, enz.). Dit zijn evenwel geen gewoonten *sensu strictu*, maar afkortingen van een regeling inzake leveringsvoorwaarden, laden-lossen en risico-overdracht, op elk tijdstip van het vervoer die als contractuele bepaling in de overeenkomst uitdrukkelijk moeten worden opgenomen.²⁴ INCOTERMS zijn dus van toepassing wanneer ze in de overeenkomst opgenomen zijn, ongeacht of ze een gewoonte zijn in de zin van het Weens Koopverdrag. In de praktijk ontstaat een probleem wanneer men een handelsterm uit de INCOTERMS gebruikt zonder expliciet naar de INCOTERMS te verwijzen (bijv. 'CIF Rotterdam' in plaats van 'CIF Rotterdam (INCOTERMS 2000)'). Bepaalde rechters hebben de INCOTERMS geïncorporeerd in het Weens Koopverdrag zowel onder art. 9.1 WK²⁵ – als expliciet overeengekomen in overeenkomst – als onder art. 9.2 WK.²⁶ F. Ferrari bekritiseert deze rechtspraak, daar zij zijns inziens geen rekening houdt met de invulling die de nationale rechtsstelsels geven aan deze handelstermen.

Wanneer de partijen daarentegen de gewoonte niet uitdrukkelijk hebben aanvaard, worden zij geacht hiermee impliciet te hebben ingestemd op voorwaarde dat er aan twee vereisten is voldaan (i.e. objectieve theorie).

Het eerste (objectieve) vereiste stelt dat deze gewoonte 'in de internationale handel op grote schaal bekend is en regelmatig wordt nageleefd door de partijen bij overeenkomsten van dezelfde soort in de desbetreffende handelsbranche'. Het is niet vereist dat de gewoonte effectief over de hele wereld is gekend. Zo stelt Honnold²⁷ dat 'een lokale gewoonte toepasselijk kan zijn indien zij op grote schaal gekend is en regelmatig wordt nageleefd door de partijen' (bijv. de gewoonten van de Antwerpse haven, enz.).²⁸ De rechtspraak en rechtsleer zijn op dit vlak echter

niet eenduidig over de noodzaak van het vereiste van een internationaliteit. Zo bevestigt de Oostenrijkse rechter dat louter lokale gewoonten in aanmerking kunnen komen om te worden aangemerkt als een gewoonte.²⁹ Terwijl de Duitse rechter³⁰ – in navolging van Schlechtriem – stelt dat het vereiste van internationaliteit een noodzakelijk vormvereiste is, opdat er sprake zou zijn van een gewoonte in de zin van art. 9.2 WK.

Het tweede (subjectieve) vereiste stelt dat beide partijen 'deze gewoonte kennen of behoren te kennen'. De *ratio legis* van deze bepaling is dat er enige causaliteit moet zijn tussen de toepassing van een bepaalde gewoonte enerzijds en de intenties van de partijen anderzijds. Volgens een Oostenrijks rechtscollege is een gewoonte door de partijen gekend of wordt ze geacht gekend te zijn indien 'beide partijen hun werkelijke zetel in het geografische gebied hebben waar de gewoonte toepasselijk is, of indien de partij permanent binnen het gebied waar de gewoonte toepasselijk is, handelt'.³¹ In het merendeel van de gevallen zal, indien er aan het eerste vereiste van art. 9.2 WK is voldaan (i.e. internationale handel op grote schaal gekend), het tweede vereiste automatisch vervuld zijn (i.e. gewoonte kennen).

Algemene reactie van de rechtspractici op de bindende kracht van gewoonten en handelsgebruiken

Met het Weens Koopverdrag gaat echter enige rechtsonzekerheid gepaard. Zoals hiervoor werd uiteengezet, kunnen zowel de vroegere handelsgebruiken tussen de partijen, alsook de gewoonten de verdragsbepalingen vervangen. Dit kan tot een andere dan de door partijen voorziene uitkomst leiden. Om deze rechtsonzekerheid te verhelpen, sluiten vele rechtspractici de toepassing van het gehele verdrag uit – of meer specifiek art. 9 WK (i.e. 'opting out'). Indien immers de toepassing van het gehele verdrag wordt uitgesloten, geldt er geen enkele beperking. Dit in tegenstelling tot wanneer partijen slechts van bepaalde artikelen afwijken. In voorkomend geval kan er immers niet afgeweken worden van art. 12 WK, dat de enige dwingende bepaling van het verdrag omvat. De bepalingen van het verdrag – buiten art. 12 WK – zijn immers van aanvullend recht en kunnen dus geheel of gedeeltelijk worden uitgesloten.

Ingeval de partijen het gehele verdrag uitsluiten, geldt het gemene kooprecht van het door de partijen gekozen recht of van het recht dat volgens het internationaal privaatrecht van toepassing is.³² Hoewel recente rechtsleer³³ en rechtspraak stellen dat de opting out zowel expliciet als

23. Idem.

24. Zie Schrans, G. & H. Van Houtte, Internationaal Handels- en Financieel Recht, Leuven: Acco 1991, nr. 368.

25. Tribunal of International Commercial Arbitration at the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry 25 december 1997, te raadplegen op <www.cisg.law.pace.edu/cases/970225r1.html>.

26. U.S. District Court, Southern District of New York, 26 Maart 2002, te raadplegen op: <www.cisg-online.ch>, nr. 615

27. Contra: P. Schlechtriem & I. Schenzer, p. 148-149, nr. 18.

28. Zie Pamboukis 2005-06, p. 119.

29. Oberster Gerichtshof Graz, Oostenrijk, 9 november 1995, te raadplegen op <www.cisg-online.ch>, Clout nr. 175.

30. Oberlandesgericht Frankfurt, Duitsland, 5 juli 1995, te raadplegen op <www.cisg-online.ch>, Clout nr. 276.

31. Oberster Gerichtshof, Oostenrijk, 21 maart 2000, te raadplegen op <www.cisg-online.ch>, Clout nr. 425.

32. H. Van Houtte, Het Koopverdrag van het Belgisch recht, T.B.H. 1998, nr. 14, p. 348.

33. J. Erauw, Handboek Belgisch internationaal privaatrecht, Deventer: Kluwer 2006, p. 498, nr. 534.

impliciet³⁴ kan gebeuren – zolang dit maar duidelijk strookt met de intentie van de partijen³⁵ – verdient het mijns inziens aanbeveling, met oog op de rechtszekerheid, om dergelijke uitsluiting ondubbelzinnig vóór het sluiten van de overeenkomst te bedingen.

De enkele keuze voor een bepaald recht volstaat op zich niet om het Weens Koopverdrag uit te sluiten.³⁶ Daar waar de keuze voor het recht van een niet verdragsluitende staat als een impliciete uitsluiting kan gelden,³⁷ wordt een verwijzing in de algemene voorwaarden naar de toepassing van het recht van een staat waar het verdrag van kracht is, beschouwd als een keuze voor de toepassing van het verdrag.³⁸ Zodra de overeenkomst is gesloten, kan één van de partijen niet meer eenzijdig de uitsluiting of een afwijking van het verdrag bedingen.³⁹ Men stelt met andere woorden vast dat de rechtspractici, omwille van rechtsonzekerheid van de bindende gewoonten, het verdrag geregeld uithollen.

Slotbeschouwing

Zoals blijkt uit het voorgaande, en meer bepaald uit de hiërarchie der normen, hebben de gewoonten en handelsgebruiken een zeer prominente rol verkregen binnen het Weens Koopverdrag. Hun bestaan – waar de partijen soms niet van afweten – en hun toepassing kunnen een overeenkomst maken of kraken. De rechtsonzekerheid over hun al dan niet bestaan en de moeilijkheid om hun toepasbaarheid te bewijzen, maken van de gewoonten en de handelsgebruiken een grillig en soms moeilijk te vatten onderwerp. Algemeen kan men stellen dat er in het verdrag veel ruimte is gelaten voor rechterlijke interpretatie. De partijen moeten dus grotendeels vertrouwen op de degelijkheid en de kennis van de rechter aangaande het internationale handelsrecht. Dit leidt ertoe dat de partijen soms verkiezen om het verdrag geheel of gedeeltelijk uit te sluiten, om zo aan de eventuele rechtsonzekerheid te ontsnappen.

Hoewel de rechtsonzekerheid omtrent de gewoonten en de handelsgebruiken een nadeel met zich kan meebrengen, hebben deze gewoonten en handelsgebruiken ook onmiskenbare voordelen. Door de gewoonten en handelsgebruiken te gebruiken, kunnen de partijen immers tijd en dus geld sparen, omdat zij niet ieder detail of iedere modaliteit van de overeenkomst dienen te bespreken en uit te werken. Dit sluit dicht aan bij de realiteit van de hedendaagse inter-

ationale handel en daar is ook gedeeltelijk het grote succes van dit Weens Koopverdrag mee te verklaren.

*D.D. Deforche,
advocaat bij LAGA te Brussel,
praktijkassistent aan de Rechtsfaculteit,
Instituut Internationaal Privaatrecht,
Universiteit KU Leuven*

34. Contra: Tribunal of International Commercial Arbitration of the Russian Federation Chamber of Commerce and Industry, Arbitrale beslissing nr. 54/1999 te raadplegen op <http://cisgw3.law.pace.edu/cases/000124r1.html>.

35. Kh. Namen 15 januari 2002, onuitg.

36. Kh. Hasselt 4 oktober 1999, A.R. 584/98, onuitg.

37. Erauw 2006, p. 498.

38. J. Erauw, Wanneer is het Weens Koopverdrag van toepassing?, in: H. Van Houtte, J. Erauw & P. Wautelet (red.), Het Weens Koopverdrag, Antwerpen: Intersentia 1997, p. (9) 48, nr. 1.60.

39. R. Peeters, Overzicht van rechtspraak van het Weens Koopverdrag in België, T.B.H. 2003, p. 111.